

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

kilde, har sikkert begge Fæstere ikke fundet Anledning til at føre nogen Strid om. Og der har ikke tilflydt disse to Fæstere nogen Indtægt paa denne Konto, siden Kontrakten er approberet.

Hvorvidt Thorshavns Kommune hidtil har opnaaet nogen Fordel ved at det er kommet til Forstaaelse med sin Grande østre Husegaardsfæstet om Bestemmelserne angaaende »Geilir«, »Heimrustir« og Vejarealer, som ikke tidligere maatte være overgaaet i Kommunens Eje, tillægges ved denne Deling vestre Husegaardsfæstet, kan være et Spørgsmaal, især da det er meget tvivlsomt om der i heletaget er opnaaet nogen Fordel. Og naturligvis er Byraadet gaaet med til at anerkende de Rettigheder som Kongsbonden havde skaffet sig paa et stort Hauge-Areale, som denne har indhegnet ved »Sanatorievejen«, hvor der ikke kan protesteres mod at Kongsbonden holder Faar græssende, naar Kongsbonden finder Anledning hertil.

Naar vi nu ser tilbage paa hvad der er sket ved Delingen af Gaarden for nogle Aar siden og gør Sammenligninger med hvad der nu sker fra Byraadets Side vedrørende Hegnpligt, saa har man al god Grund til at forundres. I Kontraktens Punkt X hedder det:

I Tilfælde af, at begge Parter bliver enige om at opføre Hegn med de nødvendige Langer i den under I omhandlede Grænselinje, eller den ene Part forlanger Hegn opført, og kan begrundet sit Krav saaledes, at Godsbestyrelsen maatte finde hans Krav billigt, skal saadant Hegn opføres og vedligeholdes af Thorshavns Kommune med $\frac{2}{3}$ og Kongsbonden med $\frac{1}{3}$. For Hegnets Paabegyndelse deles Hegnslinjen mellem de to Parter i ovennævnte Forhold. Forsaavidt nogen Del af det samlede Markeskælhegn overgaar til at blive Hegn om en Trø, og i den Anledning erhverves af vedkommende Trømand, skal $\frac{2}{3}$ af Købesummen tilfalde Thorshavns Kommune og $\frac{1}{3}$ Kongsbonden, hvorefter det Hegn, Parterne har at vedligeholde, forkortes i samme Forhold. — Umiddelbart efter Kontraktens Ikrafttræden opføres og fremtidig vedligeholder Kongsbonden forsvarligt sidehøit Hegn paa den Del af den under II nævnte Grænselinje, der for Tiden ikke er indgaaet som Markeskæl i de der indlagte Trøer. Desuden skal Kongsbonden opføre forsvarligt sidehøit Hegn paa begge Sider af Høyviksvegur indenfor det af ham under Punkt II tillagte Stykke, og selv holde Forbindelsen mellem disse under Høyviksvegur i Orden. Naar dette Hegn — eller Dele af samme — overgaar til Hegn om Trø, skal det overtages af vedkommende Trømand, og Købesummen tilfalde Kongsbonden.

Naar vi nu ved at der fra Byraadets Side stilles meget store Fordringer til Trøbrugere

at de fremtidig skal vedligeholde Hegn omkring Kommunens Andel af Husegaard, ser et saadant Forlangende fra Byraadets Side ikke saa lidt komisk ud. Men naturligvis er hele denne Forordning skreven med en bestemt Hensigt. Det er der ingen Grund til at tvivle om. De enkelte Trøbrugere skal bære Forpligtelserne overfor Staten, de Forpligtelser som enhver Forpagter af Statens Fæstegods paa Færoerne er undergivne. Men her maa det være indlysende, at skal der betales her, bør det være Thorshavns Kommune, der jo er Gaardens Fæster, og ikke blot de enkelte Trøbrugere, der har altfor mange Pligter men for knapt tilmaalte Rettigheder i Forvejen. Og paa Baggrund af det Slid og Slæb der er forbundet med en effektiv Opdyrkning af den karrige Jord der endnu ligger udyrket i Thorshavns Nærhed, er et saadant Forlangende fra Byraadets Side helt ublu.

Men holder man sig nu til de Bestemmelser, der er gældende ifølge Delingskontrakten? Nej.

Der er nemlig allerede slaaet det første Hul i den »faste og uopsigelige Deling af de to Fæsters fælles Tilliggende«, idet der er givet Kongsbonden Tilladelse til at sætte Laage tværs over Høyviksvejen. Der staar jo udtrykkelig fremhævet som foran nævnt i Kontraktens Punkt X. »Desuden skal Kongsbonden opføre forsvarligt Sidehøit Hegn paa begge Sider af Høyviksvegur indenfor det af ham under II tillagte Stykke, og selv holde Forbindelsen mellem disse under Høyviksvegur i Orden«

Men det har paa Kongsbonden bedre at sætte en Laage tværs over Vejen og det har behaget Byraadet ogsaa denne Gang at være imodekommende overfor Jorddrotten. Saaledes lader denne »faste og uopsigelige« Kontrakt Bestemmelser sig godt ophæve under det nuværende Styre, naar Kongsbonden fremsætter Begering herom. Men hvis Tilfældet havde været det modsatte, kan man være overbevist om at Resultatet ogsaa vilde blive det stik modsatte.

Paa den ovenfor anførte Maade, har det Byraad, der nu gaar af, stillet sig til Spørgsmaalet: Thorshavns Kommune som Fæster. I Stedet for at man gennemførte en Deling, der kunde være fordelagtig for Borgerne, Trømand og Nybrugere, har man bundet Borgerne til samme »uopsigelige«, saaledes at det dermed er vanskeliggjort at søge forskellige utaalelige Forhold ændrede.

Derfor vil alle tænkende Borgere, der med nutidsøjne betragter disse Forhold, hvor Kommunen er Fæster af den halve Gaard, og samtidig vanskeliggør Opdykningsarbejdet, virke for at der kommer andre Mænd, — der er mere forstaaelige overfor Betydningen af at Bettingelser for Opdyrkning gøres,

Arbejderens Almanak

21. Aargang 1929 21. Aargang

Udgivet af det danske Socialdemokrati.
Redigeret af Alsing Andersen og Th. Stauning.

Denne populære Almanak bringer som tidligere Aar en Rigmig af udmærket Læsestof med forsvarelig gengivne Illustrationer af fremragende Kunstnere. Den nye Aargang vil bl. a. indeholde følgende:

FØDELS DAGS VISITTEN PAA SYGEHUSET. Digt af Harald Bergstedt. Tegninger af Hans Bendix.

DEN LILLE TELLERVO. Fortælling af F. E. Sillanpää. Tegninger af Sikker Hansen.

KUN ET ØJEBLIK. Fortælling af Carl Gandrup. Tegninger af Chr. Bøge.

MYSTERIET PAA S.S. »DANNEBROG«. Fortælling af Robert Winblad. Tegninger af Gunnar Söderberg.

KOMFURETS OFFERLID. Betragtninger over Husmoderens Arbejde af Olga Stauning. Tegninger af Sikker Hansen.

DEN SOCIALDEMOKRATISKE PRESSE. Skildring af H. P. Sørensen. Med Illustrationer.

VOR MOR. Digt af Johan Skjoldborg. Musik af Louis Melholm.

LIDT OM STJERNEHIMLEN. Af Thorvald Kehl.

NEDSKÆRINGEN. 8 Sider Aarsrevy i Sort og Farver af Hans Bendix, Anton Hansen og Aage Koch.

BØRNESIDE: HVAD SKAL VI BESTILLE? Forskellige morsomme Opgaver.

2 BILAGSBILDER. Portrætter af Redaktør Marinus Kristensen. Redaktør J. P. Sundbo.

KALENDEREN. Med Friser: Hans Bendix. Af Pressens Liv.

Pris 1 Kr. 25 Øre.

saa rimelige som muligt — ind i det næste Byraad.

T.

Byraadsvalget.

I »Tingakrossur« for i Onsdag offentliggjordes en Række Programpunkter, som Selvstyrepartiets Vælgerforening »Havnar framburðsfelag« deltager i Valget til Byraadet paa.

Gennemførelsen af disse Programpunkter kan paa enkelte Omraader have Betydning, d. v. s. hvis det eventuelle Thorshavns Byraad, der tager Opgaven op til 1. Januar 1929, vil stille alle Privatinteresser til Side, og i Stedet for, saavel i det store som i det smaa, varetage Byens Interesser.

Men oprigtigt talt synes jeg, som en thorshavnsk Borger og Skatteyder, at hver thorshavnsk Forening, saavel politisk som af anden Art, ikke har hostet saadanne Erfaringer for Thorshavns Vedkommende, at man vil gøre alt for at komme ind under Lagtinget. Selvstyrepartiets Vælgerforening har alligevel sat sig denne Opgave for: At slæbe Thorshavns Byraad ind under Lagtinget.

Naar man tænker lidt over en saadan Udvikling af Administrationsforholdene, paa Baggrund af, hvad Stilling Lagtinget for har taget, naar det drejede sig om Fremskridt i Thorshavn, kan man ikke forenes med denne Tanke. Man kan, uden i mindste Maade at gaa uden om de faktiske Forhold, sige, at da man i 90-ernes Dage begyndte at fremsætte Ytringer om at anlægge en Havn ved Thorshavn, var det ikke i de pæneste Vendinger, at Lagtingets Representanter fra andre Pladser udtalte sig om en saadan Foranstaltning. Det vil derfor være et meget stort Spørgsmaal, om det ikke netop kan skrives paa Lagtingets Konto, at der gik en hel Menneskealder og mere, til der

endelig blev begyndt at anlægge Havn ved Thorshavn, og at den er derfor ogsaa bleven derefter: En Havn, der kan gøre Nytte i Magsvejr — og vi har jo, som bekendt, ikke altid Magsvejr — men som umuliggjordes, saasnart der er Donning. Spørgsmaalet vil derfor blive, om Thorshavns By ikke havde slaaet sig bedre ved at være fri for Lagtingets Indblanding. Det kan jo ikke undgaas, som Forholdene endnu er, at de forskellige Lagtingsmænd, der repræsenterer hver sin Kreds, vil sørge for at faa saa meget som muligt gennemført for deres Distrikts Vedkommende. Ved at vende tilbage til sidste Lagtingsamling vil man kunne erfare denne Kendsgerning, at forskellige Lagtingsmænd mødte med forskellige Sager, som specielt havde Interesse for deres Kreds. Og de gjorde ogsaa deres bedste for at faa disse Sager gennemført, men undsaas sig dog ikke ved at undlade at støtte Andragender fra andre Kommuner. Paa den Maade vil de forskellige Interesser komme til at krydse hinanden paa en saadan Maade, at det kan blive til den største Skade for den færøske Befolkning, saaledes sker Fremskridt i en Plads, paa Bekostning af Fremskridt og Udviklingen paa andre Pladser paa Øerne. »Ringt er, men verri verður, om der altid skal indhentes Lagtingets Attest, naar et eller andet skal gøres her i Thorshavn. Det er der ingen Tvivl om.

Ganske interessant er at samme Vælgerforening, nu opstiller de Krav om Gennemførelse af gennemgribende Reforme for Kommuneskolen. Disse Krav er rejste i Thorshavns Byraad af Socialdemokratisk Forbund i Thorshavn ved en Skrivelse, der er indsendt til Byraadet i 1925. Men at det ikke har behaget Byraadet at gennemføre det allermindeste af disse Krav, er en anden Ting. Da denne Skrivelse indsendtes til Byraadet fra Socialdemokratisk Forbund, var

den meget udførligt omtalt og støttet af bande »Tingakrossur« og dalevande »F. F.«. Men disse Reforme lader vente paa sig, og man har nu villet huske paa ogsaa de Sager, der rejstes af Socialdemokraterne.

Skal man gaa ud fra, at en Henvendelse til Lagtinget om at faa den paabegyndte Havn endelig fuldført vilde blive hørt og gennemført — da maa jeg sige, at det er nogle meget omskiftelige Lagtingsmænd. Men af Erfaring er det, at jeg tror det mod satte — og den Trø skal nok passe.

Det er et meget vanskeligt Experiment at faa Lagting og Byraad til at blive enige. Ja det er næsten umuligt? Og det er der vel ikke stort at sige til.

Nej, det vi trænger til er ikke at komme under de ærede Lagtingsmedlemmers Fordogtbeindende, men derimod et nyt Byraad. Nye Mænd, der vil gennemføre Reforme indenfor Skolevesenet og andre Omraader indenfor Thorshavns Kommune.

Thorshavner.

Ráðgerðin millum F. F. og R. F.
Eingin semja kom ílag.

Eftir knappar 3-tíma ráðgerð skiltust partarnir við ongun úrsliti umfram tað, at partarnir bráðfengis komu ásamt um, at kokkurin ikki mátti fiska, íhvussu er a Suðurlandinum um varið, og at meirilutun av manningini skuldi ráða fyrri frábyting móti sum nú hevur verið i tvey ár, at ein tríðipartur av manningini kundi seta frábyting ígjøgnum.

Meðan hitt fyrri kann sigast at vera meirilutanum av fiskimonnum til vildar, kann hitt seinna vera ívasamt, to, enn er einki endaligt samtykt viðvíkjandi kontraktini fyrri 1929. Tað er sjálvsagt, at tað enn kemur til eina ráðgerð afturat, um ikki hin nývaldið semjingar-maðurin, harri H. O. Hansen, Tórshavn, fær partarnar at semjast i friði.

Kl. 4 sp. komu partarnir saman í býráðsalinum i Tórshavn. Fyri F. F. (Føroya Fiskimannafelag) móttu umfram formannin, Gunnar Winther, sum forði orðið, sýsluformennin, Hans W. Madсен, Kvívík, Andreas F. Johansen, Funningi og H. J. Frederiksen, Klakksvík. Fyri F. R. (Færøernes Rederiforening) móttu til ráðgerðar Jens Evensen, Tórshavn og Johan Mortensen, Tvorøyr.

Formaður fiskimannafelagsins setti straks fylgjandi punktir fyrri reidarafelagsmenninar:

- 1) Kokkurin fær ikki fiska,
- 2) Manningin fær alt slógvíð,
- 3) Serliga kontrakt millum felagini um silðaveiðin,
- 4) Manningin fær friðar ferð til og frá skipið,
- 5) Manningin fær avrokning og kontant góldið tilgøðavandi við tað sama reidarin hevur tikið móti peningi fyrri felagsfiskin,
- 6) Manningin fær serstaka lön fyrri at landa part reidarans,
- 7) Skipini skulu gerast seglklaðr áður enn mynstrað verður,
- 8) Reidarin skal syrgja fyrri forsvarligari gømslu til Carbið um borð og sjóst men ikki veikast: Manningin fær 35 % av veiðunni tá skipið fiskar yvir 500 skpd.

Hertil svaraðu Reidararnir eftir stutta innanfelags ráðgerð at teir ikki játtaðu nokrum av